

**ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ ΗΜΕΡΗΣΙΩΝ ΚΑΙ ΕΣΠΕΡΙΝΩΝ
ΓΕΝΙΚΩΝ ΛΥΚΕΙΩΝ
ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 30 ΜΑΪΟΥ 2025 - ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ:
ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΓΕΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ**

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΘΕΜΑΤΩΝ

A1.

Η μελέτη της Δρ. Πομιεχόφσκα ερευνά την αφετηρία/την πηγή της ανθρώπινης δημιουργικότητας. Επισημαίνει ότι αυτή εδράζεται στη συνδυαστική σκέψη και στην αξιοποίηση των ήδη υπάρχουσών για τη δημιουργία νέων. Είναι απεριόριστη αλλά οφείλουμε να την ερευνήσουμε από την αρχή της γλωσσικής ανάπτυξης που ανάγεται στην βρεφική ηλικία. Μολονότι η δημιουργικότητα συνδέεται με ενήλικες ταλαντούχους καλλιτέχνες και επιστήμονες, ωστόσο, η συνδυαστική σκέψη ενυπάρχει και σε ένα μικρό παιδί. Γι' αυτό απαιτείται η μελέτη των βιολογικών και κοινωνιολογικών παραγόντων που ενδέχεται να παρεμποδίσουν την ανάπτυξή της.

B1.

α. → Σωστό β. → Σωστό γ. → Λάθος δ. → Λάθος ε. → Σωστό

B2.

Το κείμενο 1 αποτελεί δείγμα επιστημονικού λόγου που προσεγγίζει το θέμα της δημιουργικότητας. Αυτό επιβεβαιώνεται με τις ακόλουθες ενδεικτικές γλωσσικές επιλογές:

Χρήση ειδικού λεξιλογίου –ονοματοποίηση– γ' ρηματικό πρόσωπο

- ✓ Παθητική σύνταξη «επιβεβαιωθεί ερευνητικά»
- ✓ Δίνεται έμφαση στις ενέργειες «εντοπίζεται ισχυρή σχέση»
- Ενδεικτικά χωρία «αποκλίνουσα σκέψη/ πολυαισθητηριακές εμπειρίες»

Αξιοποιείται το ειδικό λεξιλόγιο για να εδραιωθεί στο πλαίσιο της επιστήμης η έννοια της δημιουργικότητας.

- ✓ Μακροπερίοδος λόγος- διαδοχική υποτακτική συνδεση « η δημιουργικότητα νοείται ως μια διαδικασία... με νέους τρόπους» Αναδεικνύονται οι λογικές σχέσεις καθώς πρόκειται για τον ορισμό της δημιουργικότητας που αποτελεί την βασική έννοια του κειμένου,
- ✓ γ' πρόσωπο, προσδίδεται η απαιτούμενη αντικειμενικότητα και αποστασιοποίηση που αρμόζει στον επιστημονικό λόγο.

B3.

Ο τίτλος είναι σύντομος και ρηματικός («αρχίζει») με συνυποδηλωτική χρήση της γλώσσας (αρχίζει από την κούνια») προτάσσοντας την έννοια της δημιουργικότητας η οποία αποτελεί τον θεματικό άξονα του κειμένου. Άρα είναι και δηλωτικός του περιεχομένου. Ο τίτλος αυτός κρίνεται επικοινωνιακά αποτελεσματικός καθώς προσελκύει το ενδιαφέρον του αναγνώστη για να διαβάσει τη συνέχεια του κειμένου.

B. Πρόκειται για ενεργητική σύνταξη η οποία δίνει έμφαση στο υποκείμενο – πρόσωπο που ενεργεί «εμείς» και καθιστά το ύφος απλό, σαφές, άμεσο, παραστατικό.

Μετατροπή σε παθητική σύνταξη:

«Θα πρέπει, επομένως να μελετηθούν οι συνθήκες εκείνες από τις οποίες επηρεάζεται αρνητικά η ανάπτυξη των δημιουργικών γνωστικών ικανοτήτων του βρέφους».

Με την παθητική σύνταξη δίνεται έμφαση στο αποτέλεσμα της ενέργειας του υποκειμένου «μελετηθούν –επηρεάζεται» και το ύφος γίνεται σοβαρό, επίσημο, ουδέτερο, αντικειμενικό αλλά και πιο πολύπλοκο.

Γ1.

Ο ήρωας του διηγήματος παρουσιάζεται προβληματισμένος ως προς την επαγγελματική του κατάσταση. Σε α' ενικό ρηματικό πρόσωπο εξομολογείται μέσα από έναν εσωτερικό μονόλογο πως αισθάνεται συναισθηματικά πιεσμένος και απελπισμένος από την καθημερινή του διαπροσωπική επαφή με τις «μπαγιάτικες φάτσες των συναδέλφων του». Επίπλέον μέσω μικροπερίοδου λόγου αποκαλύπτει πως οι συνθήκες εργασίας έχουν «αποξενώνει το σώμα και την καρδιά» των εργαζομένων αλλά τον ωθούν να αναζητήσει ένα νέο επαγγελματικό προσανατολισμό. Έτσι πηγαίνει στα «φυτώρια- σχολές μελλοντικών εργαζομένων» προκειμένου να βρει την «φρεσκάδα» τους κάτι που τονίζεται εμφaticά με την επανάληψη «φρέσκους, φρέσκους». Ωστόσο και πάλι απογοητεύεται καθώς η εικόνα που εισέπραττε είναι αποκαρδιωτική. Εν τέλει, αν και συνειδητοποιεί την αλλοτρίωση που υφίσταται, προβληματίζεται για το αν «πρέπει ν' αλλάξει επάγγελμα», αλλά λόγω ηλικίας και αντοχών κρίνει ότι είναι «μάλλον αργά». Γι αυτό και εκφράζει την επιθυμία του να εργαζόταν ως χειρώνακτας αλλά και να είχε «την ίδια ψυχή, ίδιες γνώσεις και μυαλά».

Προσωπικά στη θέση του θα ήμουν και εγώ προβληματισμένος. Θα αναζητούσα, ωστόσο, μια διαφορετική προσέγγιση της εργασίας μου. Σαφώς και η εργασία συνιστά βασικό βιοποριστικό μέσο, ωστόσο, υπάρχει και η προσωπική ζωή. Θα επέλεγα, λοιπόν, να αλλάξω τον τρόπο θεώρησης των πραγμάτων γύρω μου τονίζοντας μέσα μου περισσότερο τα θετικά στοιχεία τους.

Δ.

Επικοινωνιακό πλαίσιο:

Άρθρο σε προσωπικό ιστολόγιο

(τίτλος / ύφος οικείο, προσωπικό / χρήση α' ενικού προσώπου / γ' ενικού και πληθυντικού προσώπου για τη βασική επιχειρηματολογία/ αναφορική λειτουργία της γλώσσας / τριμερής δομή

Τίτλος: Δημιουργικότητα και σύγχρονο σχολείο

Πρόλογος: Αφόρμηση: εβδομάδα καλλιτεχνικών δραστηριοτήτων του σχολείου μου.

Α ζητούμενο: Λόγοι που το σύγχρονο σχολείο οφείλει να καλλιεργεί την δημιουργικότητα των μαθητών:

Η καλλιέργεια της δημιουργικότητας στα σχολεία συμβάλλει στην ανάπτυξη και την ολοκλήρωση προσωπικότητας των μαθητών αλλά και την προετοιμασία τους για την ζωή τους στο μέλλον, γιατί:

- ✓ Αναπτύσσουν τις δεξιότητες που τους είναι αναγκαίες για το επαγγελματικό τους μέλλον όπως η καινοτομία, η ευελιξία, η προσαρμοστικότητα και η ικανότητα επίλυσης προβλημάτων
- ✓ Καλλιέργεια της κριτικής και αφαιρετικής τους ικανότητας ώστε να αναλύουν και να αξιολογούν ορθά καταστάσεις και να αμφισβητούν γόνιμα δεδομένα
- ✓ Προάγεται το πνεύμα της ομαδικότητας της συνεργασίας και ενισχύονται οι κοινωνικές τους δεξιότητες
- ✓ Αποκτούν αυτοπεποίθηση, αυτοεκτίμηση, διασφαλίζεται η αυτονομία τους και η ανεξαρτησία τους
- ✓ Έρχονται σε επαφή με τις Τέχνες, με την πολιτιστική παρακαταθήκη, αποκτούν τα κριτήρια για να αναγνωρίζουν την ποιοτική τέχνη

Β ζητούμενο: Τρόποι με τους οποίους προσωπικά εκφράζουν την δημιουργικότητά τους

- ✓ Ενασχόληση με Τέχνες : συμμετοχή σε θεατρικές ομάδες, σε σχολική χορωδία, σε ομίλους ζωγραφικής κ.α.
- ✓ Δημιουργική γραφή : ενασχόληση με ποίηση ή λογοτεχνία, συγγραφή ημερολογίου
- ✓ Ενασχόληση με αθλητικές δραστηριότητες
- ✓ Ενασχόληση με κηπουρική, μαγειρική κ.α.
- ✓ Επαφή με φύση.
- ✓ Μοντελισμός
- ✓ Παιχνίδι

Επίλογος:

Αναμφίβολα η δημιουργικότητα συνιστά ένα σημαντικό χαρακτηριστικό για τον άνθρωπο και αποτελεί ένα εφελτήριο τόσο για την ίδια την αυτοπραγμάτωση του αλλά και για τη διαμόρφωση των μελλοντικών πολιτών. Καλό θα είναι να καλλιεργηθεί με τη συνδρομή τόσο του σχολείου όσο και την αυτενέργεια όλων μας.

Επιμέλεια απαντήσεων:

Μπέκου Νατάσα

Σκυριανού Μαίρη

Φιλόλογοι

Φροντιστήριο Μ.Ε «ΕΠΙΛΟΓΗ» - Καλαμάτα

<http://www.epil.gr>